

Data publikacji: 01.11–08.11.2021

Roślina:

Stan uprawy dla miejscowości : Piotrowice Świdnickie

Rzepak

Rzepak w fazie 6-12 liści w zależności od terminu siewu. Część plantacji przesiewano ze względu na słabe wschody. Mała presja szkodników. Pogoda sprzyja rozwojowi roślin.

Zboża

Siewy zbóż ozimych praktycznie zakończone. Zboża w różnych fazach rozwojowych od siewu do początku krzewienia w zależności od terminu siewu. Nie obserwuję oznak chorobowych na zbożach. Pojawiły się mszyce zwłaszcza na jęczmieniach ale w małym nasileniu.

Okopowe

Koniec zbiorów buraków, plony dobre średnio ok. 60 t. Duża presja chwościka burakowego. Terminy ochrony już minęły.

Kukurydza

Kukurydza na kiszonkę zebrana. Trwa zbiór na ziarno plony wysokie. Po ostatnich silnych wiatrach dużo kukurydzy połamanej

W ciągu ostatniego tygodnia małe ale częste opady deszczu , na stacji 12,8 mm, Wilgotność wynosiła od 56 do 97 %, temperatury minimalna 2,9 stopni C, maksymalna 17,3 stopni C. Wiatr do 9,8 m/s. Pogoda sprzyjała pracom polowym- orki, siewy. Trochę utrudnione wykonywanie zabiegów ochrony roślin poprzez częste opady.

Zagrożenia

Pchełki, które uszkadzają liścienie i młode liście tych roślin przez wygryzanie charakterystycznych, okrągłych otworów. Często w takim żerowisku dolna skórka liścia jest nienaruszona, jednak w trakcie wzrostu liścia wykrusza się.

Pojawiają się też mszyce brzoskwińowe na młodych roślinach rzepaku. Jest to już sygnał do zwalczania, gdyż owady te są wektorami wirusa żółtaczki rzepy (TuYV) i progiem szkodliwości są pierwsze, zaobserwowane na roślinach mszyce.

Integrowana ochrona roślin to kompleksowy system ochrony, na który składają się wszystkie dostępne metody ochrony roślin, a zwłaszcza niechemiczne – **naturalne środki na mszyce** – noszące jak najmniejsze zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska. Od 1 stycznia 2014 roku w Polsce i w innych krajach Unii Europejskiej stosowanie tych zasad jest obowiązkiem.

Tak więc, zgodnie z założeniami integrowanej ochrony roślin profilaktyka przeciwko infekcjom wirusowym, a więc **walka z mszycami-wektorami** powinna zakładać:

- zminimalizowanie chwastów, zwłaszcza zwalczanie roślin jednoliściennych na miedzach,
- uprawę późniejszą - aby zapobiec wschodom samosiewów,
- możliwie jak najbardziej opóźniony siew odmian mrozoodpornych,
- mniejszą gęstość siewu w celu uniemożliwienia lub przynajmniej zahamowania przemieszczania się mszyc oraz większej skuteczności,
- zaprawianie nasion,
- rozważne, optymalne nawożenie azotem - ze względu na to, że nawozy azotowe sprzyjają mszycom, a precyzyjniej szkodniki te do rozwoju potrzebują dużych ilości rozpuszczalnych związków azotowych,
- właściwy płodozmian.

Do zwalczania pchełek w rzepaku i zbożach zarejestrowane są preparaty zawierające *deltametrynę*, *lambda-cyhalotrynę* oraz *acetamipryd*

Zdecydowanie najgroźniejszym szkodnikiem dla rzepaku jesienią jest **śmietka kapuściana**. To muchówka, dlatego jej pojawienie się trudno zaobserwować. Do określenia nalotów śmietki bardzo pomocne są **żółte naczynia**. Progiem szkodliwości jest jedna muchówka w żółtym naczyniu w ciągu 24 godz. Muchówka śmietki nalatuje pola rzepaku przez całą jesień. Znosi jaja na powierzchni gleby w pobliżu roślin rzepaku lub na samych roślinach. Po kilku dniach wylęgają się larwy – żerują wewnątrz korzenia, przerywając wiązki przewodzące. Uszkodzony rzepak nie jest w stanie czerpać wody z głębszych warstw gleby.

W tym czasie równie ważna ochrona przeciw grzybowa połączona ze skracaniem rzepaku. Regulator wzrostu: zmiana pokroju roślin, pobudzenie systemu korzeniowego, wytworzenie zwartej rozety liści oraz zahamowanie wzrostu łodygi; zwalczanie chorób: **sucha zgnilizna**, **czerń krzyżowych**

Zalecenia:

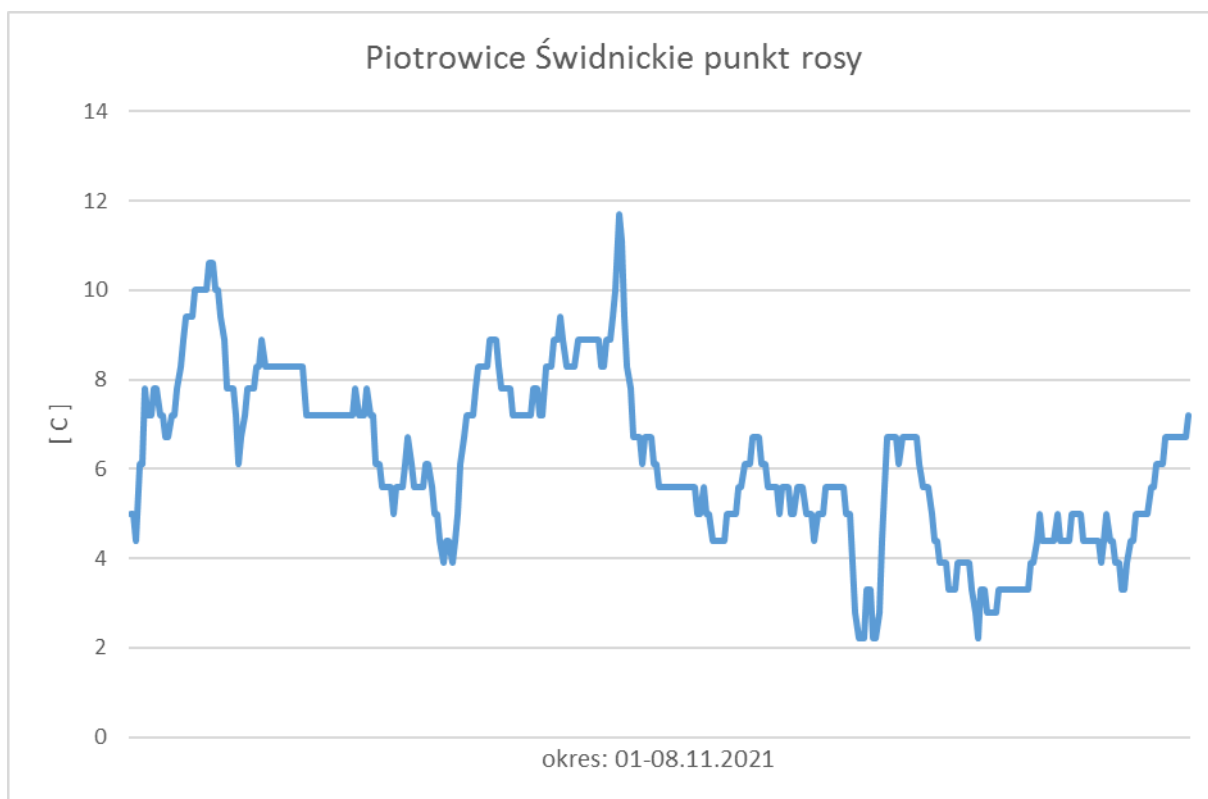
Po stwierdzeniu wystąpienia szkodników w rzepaku i zbożach, przekroczenia progów szkodliwości zaleca się wykonać zabiegi środkami zalecanymi i zarejestrowanymi.

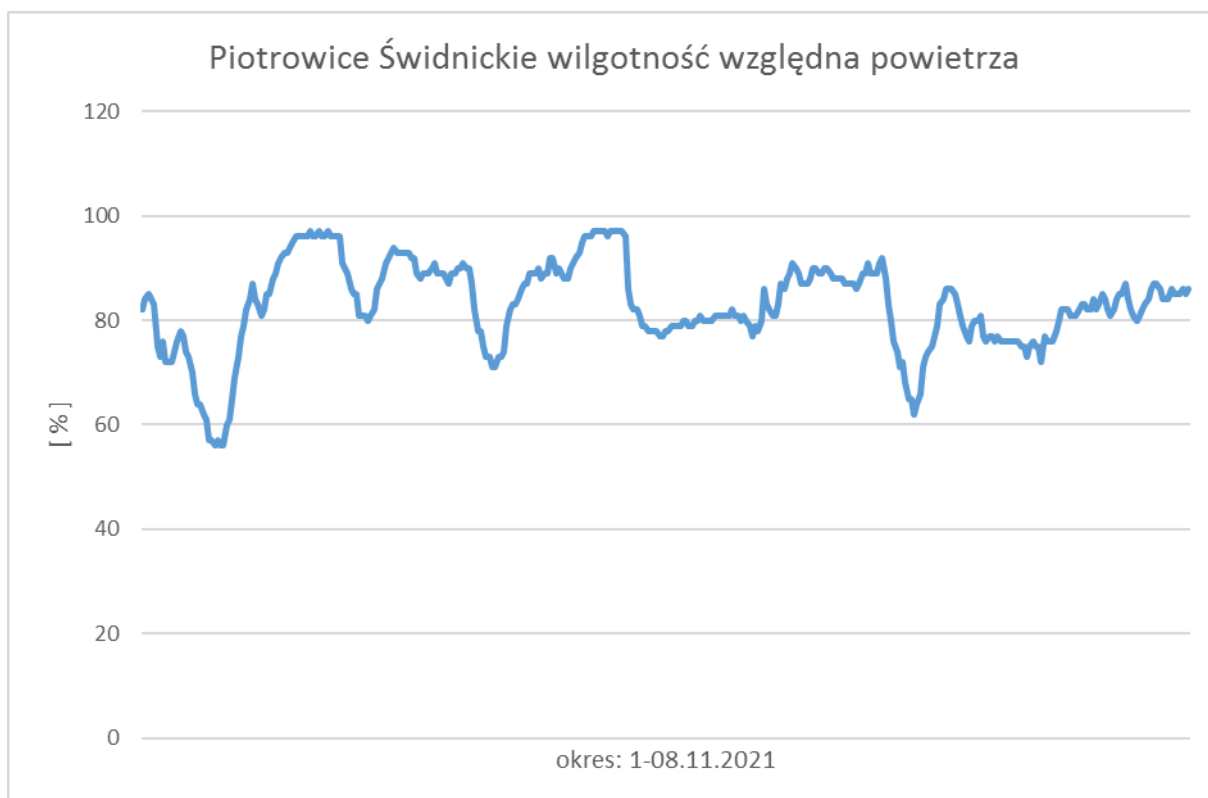
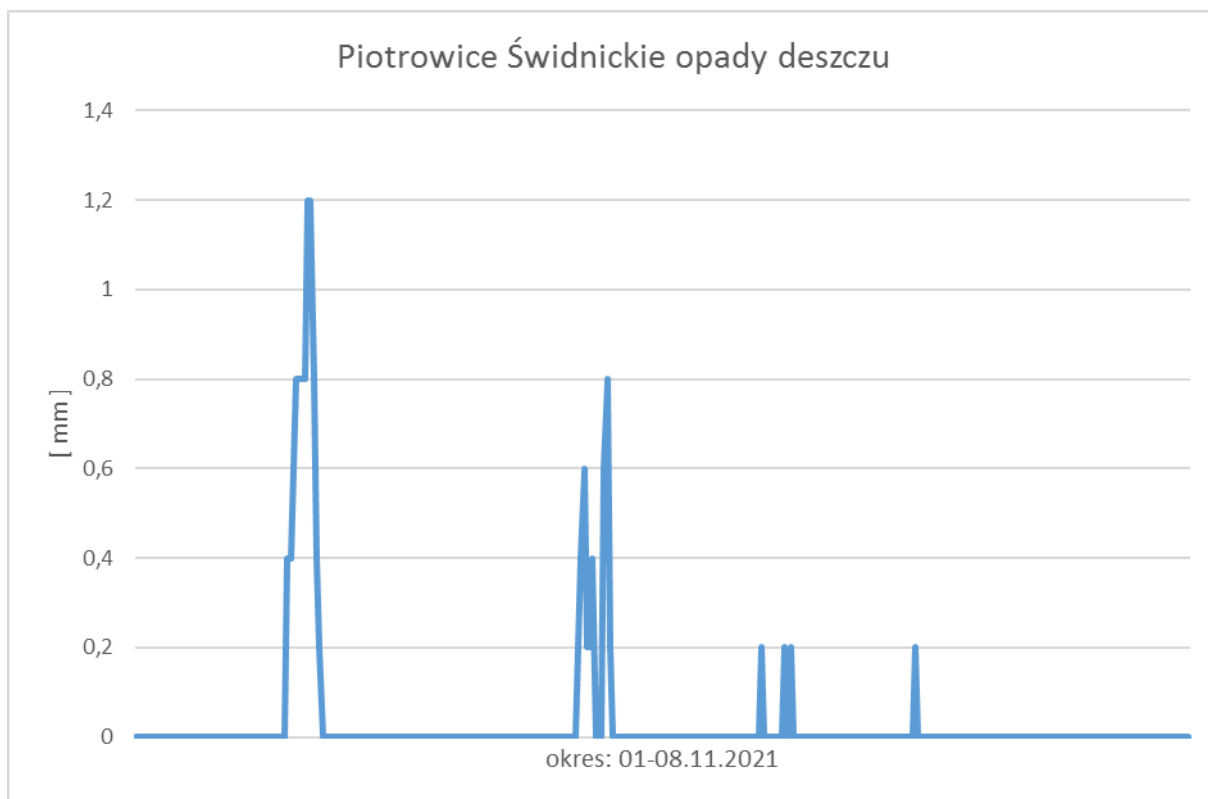
Pomimo wielkiego zagrożenia ze strony szkodników jesiennych atakujących plantacje rzepaku, **brakuje zarejestrowanych, skutecznych i długo działających** rozwiązań insektydowych.

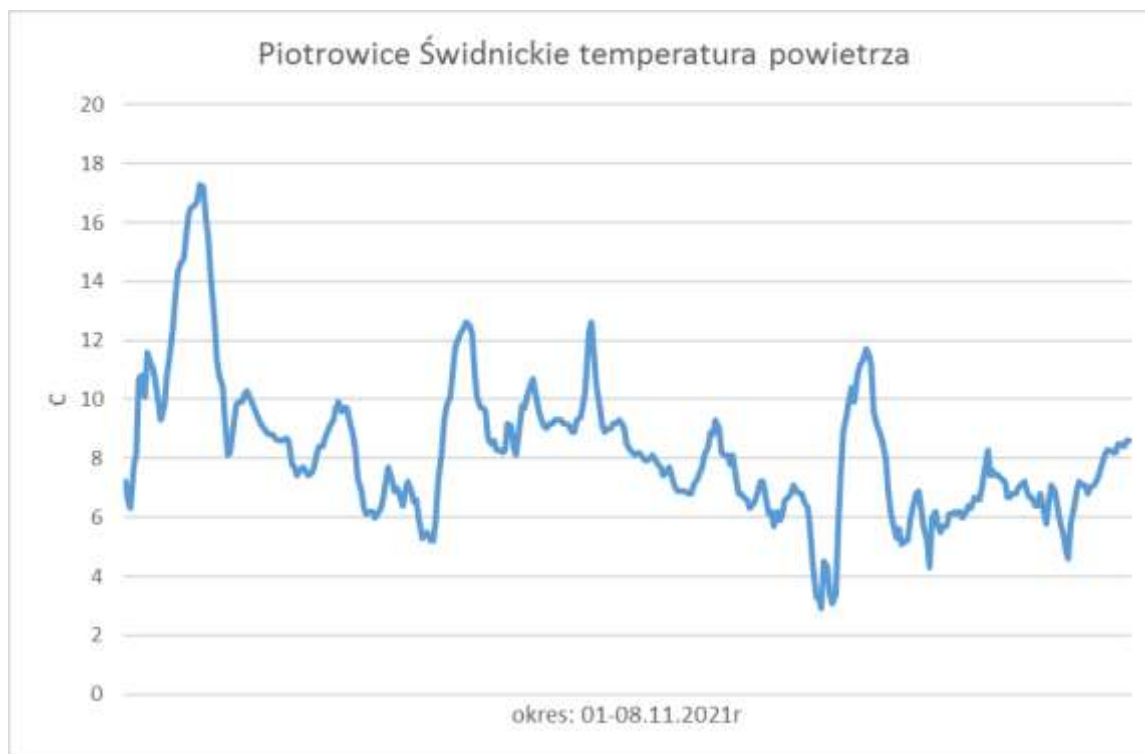
Szczególnie bacznie należy obserwować te plantacje, które zostały wysiane najwcześniej. W obliczu przedłużającej się jesiennej wegetacji na takich polach w pierwszej kolejności pojawią się objawy chorób. Źródłem infekcji chorób liści są przede wszystkim resztki poźniwne, na których się one rozwijają. Jęczmień po jęczmieniu to najgorsze z możliwych następstwo roślin. Do czynników zwiększających ryzyko występowania chorób trzeba także zaliczyć zbyt gęsty siew i przenawożenie plantacji azotem. W przypadku **plamistości siatkowej** sprawca przenosi się także przez zakażony materiał siewny. Stąd stosowanie niezaprawionego ziarna zwiększa prawdopodobieństwo pojawienia się tej choroby już w okresie jesieni.

Zgodnie z zasadami Integrowanej Ochrony Roślin na zabieg powinniśmy się zdecydować w przypadku wystąpienia choroby w stopniu przekraczającym próg ekonomicznej szkodliwości. Jesienny oprysk wykonujemy, gdy na min. 50 proc. roślin obecne są objawy porażenia **mączniakiem prawdziwym**. W przypadku plamistości siatkowej jest to min. 10 proc. roślin. Zabieg można wykonać także nieco wcześniej, ale tylko w sytuacji, gdy objawy chorobowe pojawią się krótko po siewie.

Decydując się na zabieg, należy pamiętać o bardzo prawdopodobnych już w tym okresie wahanach temperatur i przymrozkach. Gdy temperatura jest stabilna i przekracza wartość 10°C, większość substancji czynnych zadziała bez większych zastrzeżeń. Fungicydy należące do popularnej grupy triazoli, aby zadziałać w pełni skutecznie, potrzebują 10-12°C. Gdy temperatury są niższe, producenci zbóż najczęściej sięgają po morfoliny (np. fenpropimorf lub fenpropidynę).

Decyzje o zastosowaniu ochrony chemicznej należy podjąć na podstawie własnego monitoringu stanu fitosanitarnego plantacji i doświadczenia.

Od 1 stycznia 2014 r. profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin mają obowiązek stosowania zasad integrowanej ochrony roślin.

w Zgodnie z ustawą z o środkach ochrony roślin:

- Środki ochrony roślin mogą być stosowane jeżeli zostały dopuszczone do obrotu i stosowania.
- Środki ochrony roślin należy stosować w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska,
- Przeciwdziałać zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków oraz planować stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.
- Środki ochrony roślin stosuje się zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin, sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym.
- Zabiegi z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych mogą być wykonywane przez osoby przeszkolone, zgodnie z art. 41 ww. ustawy.
- Profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin są zobowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej stosowanych środków ochrony roślin i przechowywania jej przez co najmniej 3 lata.